

راهنمای استفاده‌کنندگان

برای کمک به استفاده‌کنندگان از این کتابشناسی ذیل هر یک از کتابها کدهایی آمده است که نشانگر مکانی هستند که می‌توان به کتابها دسترسی پیدا کرد. این کدها عبارتند از:

1. کتابخانه دانشگاه اصفهان / دانشکده زبانهای خارجی (د. اص) Uni. Is

2. کتابخانه مرکزی دانشگاه اهواز (د. اه) Uni. Ah

3. کتابخانه دانشگاه تبریز / دانشکده ادبیات و زبانهای خارجی (د. تب) Uni. Tb

4. کتابخانه دانشگاه تهران / دانشکده زبانهای خارجی (د. ت) Uni. Té

5. کتابخانه دانشگاه شهید بهشتی / دانشکده علوم انسانی (د. ش. ب) Uni. Chb

6. کتابخانه مرکزی دانشگاه تربیت مدرس (د. ت. م) Uni. Tm

7. کتابخانه سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت) SAMT

در ذیل هر کتاب در بخش چکیده‌ها مشخصا عنوان شده است که کتاب برای کدام درس یا دروس دانشگاهی است.

مقدمه

«کتابشناسی دانشی است که به تجزیه و تحلیل کمی و کیفی آثار و نوشته‌های مکتوب می‌پردازد. به تعبیری دیگر به مجموعه‌ای که حاوی اطلاعات کتابشناسی آثار خطی و یا چاپی بوده و با نظم بخصوص و با قصد استفاده و ارائه اطلاعات تهیه شده باشد، اطلاق می‌گردد»¹.

بنابراین، کسی که به امر کتابشناسی می‌پردازد، تنها قصد او راهنمایی پژوهشگر برای دستیابی به محتوای یک مجموعه نیست، بلکه کمک به پژوهشگر برای یافتن گمشده خود در بین انبوه انتشارات است.² تعریف دیگر اینکه «هدف کتابشناسی باید یاری دادن به پژوهشگر در باز یافتن مواد یا کمک به تصمیم‌گیری برای شناسایی کتابها و مدارک مکتوب دیگری باشد که مطلوب او است»³.

بنا بر تعاریف فوق، مجموعه حاضر تحت عنوان کتابشناسی گزیده توصیفی رشته زبان فرانسه در پنج بخش تهیه و تنظیم شده است که شرح آن خواهد آمد. کتابشناسی توصیفی در تقسیم‌بندیهای موجود از انواع

¹ . آذرنگ، عبدالحسین؛ فرهنگ اصطلاحات و د[اکامانتاسیون]؛ تهران: مرکز مدارک علمی، ۱۳۵۹، ص ۱۹ (از کتاب راهنمای تدوین کتابشناسی، اثر فیروزه برومند، چاپ ۱۳۶۸، سازمان مدارک فرهنگی، ص ۵ اخذ شده است).

² . برومند، فیروزه؛ راهنمای تدوین کتابشناسی؛ تهران: انتشارات سازمان مدارک فرهنگی، ۱۳۶۸، ص ۶.

³ . همان؛ ص ۷.

کتابشناسیهای گزارمانی¹ محسوب می‌شود که در آن علاوه بر مشخصات اصلی کتاب، محتوای آن نیز به طور خلاصه مطرح می‌گردد. در واقع، هدف از تهیه این کتابشناسی معرفی منابع و مآخذی است که برای دانشجویان و دانش‌پژوهان رشته زبان فرانسه کاربرد خواهد داشت و از آنجا که تاکنون هیچ‌گونه کتابشناسی‌ای در زمینه زبان فرانسه به شکل فعلی تهیه نشده، ضرورت تهیه و تنظیم آن احساس شده است. تهیه چنین کتابشناسی در عمل وسعت گرفت و به تخصص نیاز داشت. بنابراین مابه مطالعه چند کتاب پرداختیم و تصمیم گرفتیم کتابهایی را گزینش و معرفی کنیم که کاربردی‌تر باشند. در این راه به چند عامل توجه شده است:

1. **جامعیت:** از بین چندین کتاب با عناوینی مشابه، کتابی انتخاب شد که به موضوعات بیشتری پرداخته و جامعتر از کتابهای هم گروه خود بود.

2. **روز آمد بودن:** کتابهایی دستچین شد که مدت زیادی از انتشار آنها نمی‌گذشت ضمناً آنهایی که محتوایشان بدیع به نظر می‌رسید، ولو قدیمی، جزو این کتب آمده است.

3. **اعتبار ناشر:** ما اعتبار کتاب را بر اساس دو واقعیت سنجیده‌ایم:
ناشرانی که در ایران شناخته شده بودند، مانند لاروس²، دیدیه³، ناتان⁴.

ناشرانی که در ایران کتابهای آموزشی به چاپ رسانده بودند و معتبر محسوب شده‌اند.

4. **تخصص مؤلف:** شرح حال مؤلفان و تخصص آنان که معمولاً در کتب فرانسوی مشاهده می‌شود.

5. **امکان استفاده در مقطع کارشناسی (گرایشهای مترجمی و ادبیات):** کتابهایی انتخاب شدند که محتوای آنها در سطح فهم و معلومات دانشجویان در مقطع کارشناسی و ترجیحاً برای دو گرایش مترجمی و ادبیات بوده است.

کتابشناسی حاضر شامل پنج بخش است که عبارتند از: دستور زبان، ادبیات، زبان، روشهای زبان‌آموزی و فرهنگها و دایره‌المعارفها.

سه بخش نخست هر یک دارای دو قسمت چکیده و عنوان است. دو بخش بعدی تنها به عناوین کتابها اختصاص یافته است، به این دلیل که:

1. به طور معمول، روشهای زبان‌آموزی دارای محتوایی یکسانند و در این صورت نیازی به چکیده‌نویسی احساس نمی‌شده است و برعکس سعی بر آن بوده که کلیه روشها معرفی شوند تا دانشجویان خود بتوانند گزینش لازم را انجام بدهند.

2. عنوان فرهنگهای لغات و دایره‌المعارفها گویای موضوع آنهاست. در انتهای کتاب نمایه نام کسان و نمایه موضوعی به صورت الفبایی آمده است. در این اثر، 113 چکیده و 575 عنوان کتاب ارائه شده است.

در تهیه این کتابشناسی مشکلات بسیاری وجود داشت؛ نخست اینکه وسعت موضوعات و عناوین به اندازه‌ای

¹ یادداشتی است که به شناسه یک کتاب در یک فهرست، سیاهه کتابهای خواندنی، کتابشناسی و غیره اضافه می‌شود و کتاب را توصیف می‌کند و جزئیات، حدود، هدف و سایر مشخصات آن را بیان می‌کند.

² Larousse .

³ Didier .

⁴ Nathan .

بود که گزینش کتابها را دشوار می‌کرد. برای مثال تنها دو هزار و هفتاد و هفت جلد کتاب به زبان فرانسه در کتابخانه دانشکده زبانهای خارجی دانشگاه اصفهان وجود داشت که بالطبع تعداد آنها به تعداد کتابهای موجود در کتابخانه مرکزی آن دانشگاه می‌افزود و این تنها یکی از مراکز دانشگاهی مورد مطالعه بود. مشکل بعدی، عدم دسترسی به کتابهای موجود در کتابخانه‌های مراکز دانشگاهی شهرستانها بود. در این مورد، از بین کل کتابهای موجود، عناوینی گزینش و معرفی شدند که غالباً گویای محتوای کتابها بودند. برخی کتب در عین حال در مراکز دانشگاهی شهرستانها و در تهران وجود داشتند که چکیده آنها آمده است. در پایان امیدوارم کتابشناسی حاضر بتواند تا حد امکان بر اطلاعات دانشجویان بیفزاید. بر خود واجب می‌دانم از مسئولان محترم کتابخانه‌هایی که در انجام این کار مرا یاری دادند تشکر کنم. از آقای دکتر مرتضی کتبی، استاد ارجمندم که همیشه با نظرات و پیشنهادات خود راهنماییهای لازم را ارائه کرده‌اند بی‌اندازه سپاسگزارم. از خانم سیمین نیازی که این کار را ارزیابی کرده و نقاط ضعف آن را یادآور شدند نیز تشکر و قدردانی می‌نمایم. همچنین از آقای سیدطه مرقاتی که این کار را با هدفهای طرح اصلی مطابقت دادند و نگارنده را به تهیه فارسی این کتابشناسی تشویق کردند صمیمانه سپاسگزارم.

مهری بهرام‌بیگی

پاییز 1382